MIROVNI

STUDIJI

28. MIROVNI STUDIJI

MIR NIJE OPCIJA

MIR JE ODLUKA

1 VJEŠTINE ZA NENASILJE, SURADNJU I ZAJEDNIČKO DJELOVANJE

2 KRITIČKO RAZUMIJEVANJE DRUŠTVA I BORBA ZA PRAVEDNOST

3 AKTIVIZAM, ORGANIZIRANJE I KOLEKTIVNA AKCIJA

ŠTO SU MIROVNI STUDIJI?

Mirovni studiji su prostor učenja, propitivanja i povezivanja ljudi koji ne pristaju na nepravdu kao neizbježnu činjenicu života. Program neformalnog obrazovanja odraslih koji Centar za mirovne studije provodi od 1997. godine nastao je iz iskustva antiratnog aktivizma i neposredne izgradnje mira, a razvijao se kao odgovor na potrebu za razumijevanjem, preispitivanjem i mijenjanjem društvenih odnosa koji proizvode i perpetuiraju nasilje, nejednakost i isključenost.

Polazimo od toga da mir nije samo odsutnost rata i izravnog nasilja. Želimo graditi pozitivan mir, društvo u kojem nitko nije sustavno obespravljen, u kojem ljudska prava nisu mrtvo slovo na papiru, u kojem se moć i resursi pravednije raspodjeljuju, a različitost ne postaje povod za diskriminaciju i nasilje. Takav mir neće nastati sam od sebe, za njega se treba organizirati, boriti i preuzimati odgovornost. Zato na Mirovnim studijima ne prihvaćamo

postojeće društvene odnose i nejednakosti kao zadane i nepromjenjive.. Istražujemo kako nastaju i održavaju se odnosi moći, tko od njih ima koristi, a tko snosi posljedice. Bavimo se uzrocima i različitim oblicima nasilja, od izravnog do strukturnog i kulturnog, propitujemo dominantne politike i narative te tražimo prostor za otpor, solidarnost i drugačije društvene prakse.

Povezujemo teoriju i iskustvo, kritičku analizu i aktivističko djelovanje. Učimo razumjeti društvene procese i sukobe, razvijamo vještine nenasilne komunikacije, suradnje i zajedničkog organiziranja te istražujemo načine na koje građani i građanke mogu utjecati na odluke i procese koji oblikuju njihove živote. Upoznajemo se s praksama društvenih pokreta, inicijativa i organizacija koje pokazuju da promjena nije samo moguća nego i da se već događa.

Mirovni studiji su mjesto susreta različitih iskustava, znanja i perspektiva, ali i prostor neslaganja, postavljanja neugodnih pitanja i zamišljanja onoga što još ne postoji. Vjerujemo da društvena promjena počinje razumijevanjem svijeta u kojem živimo, ali se ne zaustavlja na razumijevanju. Ona traži ljude koji su spremni djelovati, povezivati se i zajedno stvarati društvo utemeljeno na miru, pravdi, solidarnosti i jednakosti.

ZA KOGA SU MIROVNI STUDIJI?

Mirovni studiji namijenjeni su svima koji žele bolje razumjeti društvo u kojem žive, propitivati nepravde i istraživati mogućnosti za njihovo mijenjanje. Svima koji žele podijeliti svoja znanja, iskustva i dileme, ali i čuti drugačije perspektive, učiti od drugih i zajedno promišljati o društvu kakvo želimo graditi.

Dobro došli su ljudi različitih profesija, obrazovnih i životnih iskustava – aktivisti i aktivistkinje, studenti i studentice, obrazovni radnici, sindikalisti, zaposleni i nezaposleni, kao i svi oni koji se možda dosad nisu imali priliku uključiti u građanski ili društveni angažman.

Program je namijenjen osobama starijima od 20 godina koje se ne mire s nepravdom, zanima ih kako funkcioniraju odnosi moći te žele pronaći svoje mjesto i način sudjelovanja u izgradnji društva s manje nasilja i isključenosti, a više jednakosti, solidarnosti i pravednosti.

Ne očekujemo da dolazite s gotovim odgovorima ni prethodnim aktivističkim iskustvom. Važniji su znatiželja, posvećenost, otvorenost za učenje i spremnost na propitivanje vlastitih stavova i zajedničko promišljanje.

ORGANIZACIJA PROGRAMA

Mirovni studiji traju 100-tinjak radnih sati, a održavaju se od sredine siječnja do sredine lipnja 2027. U 2027. godini program je hibridnog tipa: predavanja su utorkom i četvrtkom od 18 do 20 sati online uz 4 radna vikenda uživo. Ovaj format omogućava da se prijave zainteresirani:e iz svih krajeva Hrvatske.

KOLIKO KOŠTA SUDJELOVANJE?

Od sudionika i sudionica ne tražimo pokrivanje cjelokupnih troškova za izvođenje programa, već participiranje u dijelu troška, prema vašem statusu i mogućnostima. Participacija u troškovima programa za zaposlene osobe iznosi 400 EUR, a za studente, umirovljenike i nezaposlene 250 EUR.

Participacijom u troškovima sudionice i sudionici dobivaju:

- sudjelovanje u šestomjesečnom programu, više od 100 sati predavanja i radionica;
- pokrivene troškove smještaja i prehrane za 4 radna vikenda u Zagrebu;
- rad 20 predavača i organizacijskog tima;
- mentorsku podršku razvoju praktičnih radova.

Centar za mirovne studije aktivno radi na namicanju sredstava za društveno korisne programe, no nismo uvijek u mogućnosti namaknuti sva sredstva. Ako vam visina participacije predstavlja prepreku možete pružiti pomoć u programu i aktivnostima Centra za mirovne studije. Materijalne prepreke neka vam ne budu razlog za odustajanje od prijave, pronaći ćemo rješenje!

KAKO SE PRIJAVITI?

1. Na stranici https://www.cms.hr/upisi-mirovne-studije-2027/ ispuni prijavnicu s osnovnom motivacijom i napisanim osvrtom na sljedeću temu:

   Odaberi jedan konkretan društveni problem ili oblik nepravde koji te osobno zaokuplja, koji prepoznaješ u svojoj okolini ili društvu u cjelini i o kojem želiš znati više.

   Napiši kratku analizu u kojoj ćeš odgovoriti na sljedeća pitanja:

   I Kako razumiješ odabrani problem? Koji su njegovi uzroci i šire društvene implikacije?? Kako se manifestira i na koga utječe?

   II Tko su ključni akteri? Koje su njihove pozicije, interesi i potrebe? Kakvi odnosi moći postoje među njima?

III Koji su mogući oblici otpora ili odgovora na problem? Kako bi se njime moglo baviti na nenasilan način? Postoje li primjeri inicijativa, građanskog organiziranja ili drugih oblika djelovanja koji se njime bave?

IV Zašto ti je ova tema važna?

Duljina: do dvije kartice teksta
(oko 3.600 znakova s razmacima).

2. Nakon zaprimanja prijave, kontaktirat ćemo vas i dogovoriti kratki online intervju.

Za sva pitanja piši nam na cms@cms.hr
Prijave traju do 13. prosinca 2026.

TEME I

PROGRAMSKE CJELINE MIROVNIH STUDIJA

Šestomjesečni program Mirovnih studija organiziran je u tri međusobno povezane programske cjeline

1. **Vještine za nenasilje, suradnju i zajedničko djelovanje,**
2. **Kritičko razumijevanje društva i borba za pravednost i**
3. **Aktivizam, organiziranje i kolektivna akcija.**

1. Vještine za nenasilje, suradnju i zajedničko djelovanje

U ovoj programskoj cjelini istražujemo dinamiku interpersonalnih i društvenih sukoba te načine na koje ih možemo razumjeti i transformirati. Polazimo od prepoznavanja različitih oblika nasilja, direktnog, strukturnog i kulturnog – i propitujemo društvene narative i uvjerenja kojima se nasilje opravdava ili predstavlja kao neizbježno. Upoznajemo se s osnovnim načelima i praksama nenasilja, nenasilne komunikacije te analize i transformacije sukoba. Kroz osvještavanje vlastitih pozicija, moći i odgovornosti istražujemo mogućnosti konstruktivnog djelovanja u sukobima, razvijamo vještine suradnje i jačamo povjerenje u snagu zajedničkog djelovanja. Posebno se bavimo nenasiljem ne samo kao metodom reagiranja na nasilje i nepravdu, nego i kao svjesnim vrijednosnim izborom, političkim stavom i načinom djelovanja u izgradnji pravednijeg društva.

Programsku cjelinu vode Lana Jurman, Lovorka Bačić, Ana Raffai i Otto Raffai.

2. Kritičko razumijevanje društva i borba za pravednost

Programska cjelina se sastoji od 5 tematskih modula, svaki sa svojim jedinstvenim fokusom.

GLOBALNO DRUŠTVO I KLIMATSKA PRAVDA

Govoriti o glavnim izvorima nepravde danas znači govoriti o problemima većine, kritički preispitati svjetski sustav moći i globalne ekonomije te s njima povezane procese na nacionalnim razinama. Svjetska kriza koju danas proživljavamo obilježena je problemima na ekonomskom, društveno-političkom i ekološkom planu: sve izraženijim klasnim razlikama i podjelama u društvu, porastom siromaštva i nesigurnim oblicima rada, erozijom demokracije uz istovremeni rast autoritarnog neoliberalizma te sve intenzivnijim posljedicama klimatskih promjena. Vezano na posljednje, vodit ćemo rasprave o klimatskoj pravdi, kako se možemo adaptirati na promjene, koja rješenja nam se nude danas i što bi to bila zaista održiva i pravedna tranzicija. Tijekom modula sagledat ćemo bolja, pravednija i održivija praktična rješenja koja se izgrađuju na solidarnosti, otpornosti i participaciji.

Modul vode Dražen Šimleša, Luka Tomac.

LJUDSKA PRAVA U FOKUSU

Što su ljudska prava? Koje vrijednosti stoje iza njih? Zašto su važna ljudska prava? Koja je veza između ljudskih prava i demokracije? Kako dezinformacije i umjetna inteligencija utječu na ljudska prava? Zašto su ljudska prava važna meni? Ovo su samo neka od pitanja koja ćemo otvoriti na ovom modulu. Kroz modul upoznat ćemo se s teorijom i međunarodnim sustavom ljudskih prava kako bi mogli utjecali na razvoj zajednica u kojima živimo, ali i kako bi podržali osobe i društvene skupine čija se prava krše. Pri tome, važno je razumjeti vrijednosti i dosege ljudskih prava, uključujući i kritiku ljudskih prava. O svemu tome razgovarat ćemo u kontekstu izazova u zaštiti ljudskih prava u Hrvatskoj.

Modul vode Tatjana Vlašić i Ivana Radačić.

MIGRACIJE, KOLONIJALIZAM I GLOBALNE NEJEDNAKOSTI

Modul se bavi migracijom kao političkim, društvenim i povijesnim fenomenom, smještajući suvremene migracijske procese u širi kontekst kolonijalizma, neokolonijalizma i globalnih nejednakosti. Kroz kritičko propitivanje europskog migracijskog i graničnog režima, rasijalizacije mobilnosti i kriminalizacije solidarnosti, polaznici_ce će analizirati načine na koje se proizvode i održavaju nejednaki odnosi moći, kao i njihove manifestacije u globalnom, europskom i hrvatskom kontekstu. Posebna pozornost posvetit će se koloni-

jalnim nasljeđima i suvremenim neokolonijalnim praksama Europe, uključujući eksploataciju resursa, ekonomske odnose i razvojne politike. Modul će također kritički propitati koncept integracije, nacionalne pripadnosti i građanstva te načine na koje migracijske i integracijske politike oblikuju pristup pravima, društvenom sudjelovanju i političkoj moći. Istovremeno, migrantske zajednice situirat ćemo ne samo kao objekte politika i humanitarnih intervencija, već i kao političke subjekte koji organiziraju otpor, stvaraju oblike solidarnosti i sudjeluju u transformaciji društva. Kroz predavanja, rasprave i analize konkretnih slučajeva, modul će otvoriti prostor za promišljanje dekolonijalnih, antirasističkih i emancipatornih pristupa migracijama i društvenoj pravdi.

Modul vodi Lucija Mulalić.

SPOL, ROD, SEKSUALNOST I FEMINIZAM

Ovaj modul kritički tematizira značaj i utjecaj kategorija spola, roda i seksualnosti na društvenim i individualnim razinama. Raspravljamo ih kao identitetske odrednice i oblike osobnog izražavanja; kao društvene konstrukte, uloge i norme; te kao osnove klasifikacije, neravnopravnosti i diskriminacije. Usto, osnažujemo se za djelovanje u smjeru feminističkih vrijednosti ravnopravnosti, uključivosti i solidarnosti.

Modul vodi Amir Baričević.

MIR I PRAVDA – REFLEKSIJA I AKCIJA

Na pragu 2030., u Svijetu koji se ubrzano mijenja, pitanje mira i pravde ostaju ignorirani ili se zamjenjuju militarizacijom, izmišljenim narativima, konceptima (rasne) nadmoći.
Voditelji, Vesna i Goran iz svoga više desetljetnog iskustva otvorit će niz pitanja i osnažiti grupu za otpor, kreativan aktivizam, posvećenu borbu za očuvanje humanitarnih i pravnih standarda koji su pod napadom.
Iz osobnih primjera, storytellingom, dijalozima, razgovorima s gostima i gošćama, zajedno će proći temom zbog koje su Mirovni studiji i pokrenuti daleke 1997. – otpori ratovima i izgradnja mira.

Modul vode Goran Božičević i Vesna Teršelič.

3. Aktivizam, organiziranje i kolektivna akcija

U ovoj programskoj cjelini upoznajemo se s odabranim primjerima građanskog organiziranja, aktivističkih inicijativa i društvenih pokreta koji su tijekom posljednjih četrdesetak godina doprinijeli demokratizaciji društva u Hrvatskoj. Kritički promišljamo njihove pristupe, strategije, postignuća i ograničenja te istražujemo različite načine na koje građani i građanke mogu utjecati na društvene i političke procese. Polazimo od vlastitih interesa, iskustava i motivacije za društveni angažman te promišljamo područja u kojima želimo i možemo djelovati. Kroz metode vizioniranja, zajedničkog promišljanja i praktičnog rada razvijamo alate za zamišljanje pravednijeg društva, prepoznavanje mogućnosti za promjenu i osmišljavanje vlastitih doprinosa društvenoj transformaciji.

Programsku cjelinu koordinira Lana Jurman.

KAKO RADIMO?

Mirovni studiji temelje se na participativnom i iskustvenom učenju koje povezuje teorijska znanja, osobna iskustva i aktivističku praksu. Ne polazimo od pretpostavke da postoje jednostavni odgovori na složene društvene probleme, nego stvaramo prostor za njihovo zajedničko istraživanje, propitivanje različitih perspektiva i učenje jednih od drugih.

Koristimo različite metode rada: predavanja i razgovore s ljudima koji imaju teorijsko znanje i aktivističko iskustvo, interaktivne radionice, grupne analize, rasprave, razmjenu iskustava, vježbe i metode vizioniranja. Potičemo postavljanje pitanja, kritičko promišljanje, suočavanje s različitim stavovima i istraživanje složenih situacija iz više perspektiva. Pritom povezujemo spoznaje različitih znanstvenih disciplina s razumijevanjem društvenih i političkih procesa te iskustvima iz građanskog organiziranja i aktivističkog djelovanja.

Važan dio programa čini povezivanje naučenog s vlastitim iskustvom i mogućnostima djelovanja. Sudionici i sudionice ne ostaju samo na analizi problema, nego istražuju postojeće prakse otpora i društvene promjene, promišljaju vlastite uloge i mogućnosti angažmana te razvijaju ideje za konkretno djelovanje. Upravo je konkretan rad kroz mentorske grupe uvjet završetka programa – svi će ovisno o svojim interesima u manjim mentoriranim grupama napraviti i svoj praktičan završni rad.

Mirovne studije organizira i provodi Centar za mirovne studije, organizacija civilnog društva posvećena zaštiti ljudskih prava i društvenoj promjeni koja se temelji na vrijednostima demokracije, antifašizma, nenasilja, mirotvorstva, solidarnosti i jednakosti koristeći aktivizam, obrazovanje, istraživanje, zagovaranje i direktnu podršku. Radimo sa zajednicama, inicijativama, organizacijama, medijima, institucijama i pojedincima u Hrvatskoj i međunarodno. Vizija CMS-a je solidarno, otvoreno i nenasilno društvo čije institucije omogućavaju mir, socijalnu sigurnost, političku i ekonomsku jednakost te slobodu svih ljudi. Vodeći računa o ravnoteži između vlastitog postojanja i okoliša, članovi društva aktivno sudjeluju u donošenju odluka, upravljanju javnim dobrima i razvoju svojih zajednica. CMS je izrastao iz različitih oblika izravne izgradnje mira u zapadnoj Slavoniji (Volonterski projekt Pakrac, 1993. – 1997.).

VIDIMO SE NA MIROVNIMA 2027.!

MIROVNI STUDIJI

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE